

Protokół Nr 32/2023
z posiedzenia
Komisji Współpracy Międzynarodowej
z dnia 23.10.2023 r.

1. Otwarcie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji Współpracy Międzynarodowej- p. dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM otworzyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodnicząca Komisji przywitała członków komisji i gości.

Przewodnicząca poprosiła o potwierdzenie obecności i stwierdziła quorum.

Obecni członkowie komisji:

1. Teresa Astramowicz-Leyk – Przewodnicząca Komisji
2. Patryk Kozłowski
3. Julian Osiecki
4. Dariusz Rudnik
5. Marek Szter
6. Miron Sycz

Nieobecni członkowie Komisji:

7. Jolanta Szulc

2. Zatwierdzenie porządku obrad:

Przewodnicząca Komisji zaproponowała zmianę kolejności punktów 3 i 4.

Przewodnicząca poddała pod głosowanie porządek obrad w zmienionej formie:

1. Otwarcie posiedzenia;
2. Zatwierdzenie porządku posiedzenia;
3. Zaopiniowanie materiałów sesyjnych:
 - Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim (Rzeczpospolita Polska) a Okręgiem Dolj (Rumunia);
4. Informacja o działalności Konsulatu Honorowego Republiki Litewskiej w Olsztynie – p. Stefan Duk – Konsul Honorowy Republiki Litewskiej na Warmii i Mazurach
5. Sprawy różne;
6. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji;
7. Zamknięcie posiedzenia

Porządek posiedzenia został zatwierdzony pozytywnie jednogłośnie.

3. Zaopiniowanie materiałów sesyjnych:

- **Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim (Rzeczpospolita Polska) a Okręgiem Dolj (Rumunia);**

Przewodnicząca Komisji przekazała głos p. Anecie Brzyskiej – Z-cy Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej, z prośbą o zreferowanie w/w punktu porządku

obrad. P. A. Brzyska poinformowała, że kontakty między naszymi regionami trwają od 2021 roku, kiedy Ambasada Rumunii w Polsce zgłosiła się z propozycją nawiązania współpracy. Odkondu się kilka spotkań i wzajemnych wizyt. Ustalono obszary współpracy. Podczas tegorocznego Kongresu w Mikołajkach została podpisana deklaracja woli współpracy pomiędzy regionami. Kolejnym krokiem miało być podpisanie porozumienia o współpracy międzyregionalnej. Departament wraz z partnerami przygotował tekst porozumienia. Projekty zostały skonsultowane na roboczo Ministerstwami Spraw Zagranicznych obu stron. P. A. Brzyska dodała, że porozumienie jest dosyć ogólne, określa płaszczyzny współpracy, m in. rozwój regionalny, kultura, turystyka, nauka, edukacja, gospodarka, handel.

Przewodnicząca Komisji dodała, że razem z p. Markiem Szterem – Przewodniczącym Komisji Kultury i Edukacji pod koniec września br. uczestniczyła w wizycie roboczej. Radni spotkali się z odpowiednikiem naszego marszałka i wzięli udział w otwarciu Muzeum Emigracji. Przewodnicząca dodała, że po rozmowach z przewodniczącym okręgu wnioskuje, że władze okręgu rumuńskiego przywiązują duże znaczenie do współpracy z naszym regionem. Wcześniej Przewodnicząca spotkała się z radnymi w Olsztynie, strona rumuńska zaciekawiona była rolnictwem, turystyką, kulturą i nauką. Przewodnicząca dodała, że jest przekonana, że będzie to aktywna, realna współpraca.

Radny, p. Julian Osiecki poprosił o przedstawienie podstawowych informacji na temat okręgu Dolj.

P. A. Brzyska odniosła się do podobieństw między regionami podając jako przykład obszar rolnictwa. Dodała, że istnieje również potencjał w obszarze naukowym, szczególnie w kierunkach technicznych z uwagi na rozwój przemysłu w regionie. Okręg Dolj leży w południowo-zachodniej części Rumunii. Graniczy z Serbią i Bułgarią. Punktem stycznym jest NATO. W naszym województwie stacjonują żołnierze z Rumunii, m.in. z Krajowej. Z wykorzystaniem naszego lotniska w Szymanach następuje transport żołnierzy i sprzętu.

Przewodnicząca Komisji dodała, że tym co utrudnia kontakty jest zdecydowanie brak połączeń samolotowych z Krajową.

Z-ca Dyrektora DWM dodała, że doszło do wstępnych rozmów dyrektorów lotnisk w Krajowej i Szymanach, jednak dotyczyły one głównie strefy cargo. Wyzwaniem w temacie połączeń lotniczych jest znalezienie przewoźnika, który takie połączenie chciałby uruchomić.

Przewodnicząca podała pod głosowanie w/w projekt uchwały. Projekt uchwały został zaopiniowany pozytywnie jednogłośnie.

4. Informacja o działalności Konsulatu Honorowego Republiki Litewskiej w Olsztynie –p. Stefan Duk – Konsul Honorowy Republiki Litewskiej na Warmii i Mazurach

Przewodnicząca Komisji przekazała głos p. Waldemarowi Ziarkowi – Dyrektorowi Konsulatu Honorowego Republiki Litewskiej w Olsztynie, który na podstawie prezentacji multimedialnej omówił w/w temat.

Prezentacja multimedialna- Zał. Nr 1.

Konsul Honorowy- p. Stefan Duk podziękował za zaproszenie na posiedzenie Komisji i wyraził nadzieję na kontynuowanie spotkań w przyszłości. W swojej wypowiedzi odniósł się do swoich doświadczeń jako przedsiębiorcy, omówił historię prowadzonych przez siebie wielu działań gospodarczych na przestrzeni lat. Wspomniał o organizowanych targach, o swoich pasjach które od wielu lat łączy z biznesem. Konsul opisał historię swojej rodziny, odniósł się do planów na przyszłość.

Radny- p. Julian Osiecki powiedział, że cieszy się ze spotkania z Konsulem, gdyż znają się wiele lat. Przyznał, że bardzo docenia jego wkład w przeglądy zespołów polonijnych w Mrągowie.

Radny- p. Marek Szter dodał, że część jego rodziny pochodzi z Litwy. Powiedział, że ma nadzieję, że Litwa będzie na stałe w europejskiej rodzinie. Kontakty gospodarcze są bardzo potrzebne. Radny wyraził nadzieję, że przy pomocy Konsula kontakty będą się poszerzać.

Radny –p. Julian Osiecki zapytał Konsula, czy posiada korzenie litewskie.

Konsul odpowiedział, że „troszeczkę”. Dodał, że zagrożenie ze strony Rosji zajęciem Przesmyku Suwalskiego uświadomiło Litwie potrzebę bliższej współpracy z Polską. Po uzyskaniu niepodległości Litwę opuściło milion dwieście tysięcy ludzi, pozostało dwa miliony sześćset tysięcy. Po latach pewnej niechęci do Polaków, wraca przyjaźń polsko-litewska. Powinniśmy wyciągnąć do nich rękę w obliczu rosyjskiego zagrożenia, możliwa jest współpraca gospodarcza, ale też budowa relacji międzyludzkich. Konsul dodał, że sam organizuje np. plenery malarskie z udziałem artystów z Japonii, Białorusi i Litwy. Mamy też czym pochwalić się w naszym regionie, np. Muzeum Gałczyńskiego w Praniu.

Przewodnicząca Komisji zapytała Dyrektora Konsulatu, ile w tej chwili w naszym regionie jest miast partnerskich z miastami litewskimi i czy ta liczba zwiększyła się już za kadencji p. Konsula.

Dyrektor Konsulatu odpowiedział, że pełnej liczby nie poda; jest kilka ośrodków, natomiast procedury cały czas trwają. Za kadencji p. Stefana Duka, a jest to kilka miesięcy, są to Wydmyny i Pliszki.

Przewodnicząca Komisji zapytała, czy została zainicjowana współpraca naukowa. Podczas prezentacji działalności Konsulatu wymieniona została Olsztyńska Szkoła Wyższa.

Dyrektor Konsulatu odpowiedział, że zainicjowano spotkanie OSW z uczelnią partnerską, które niestety musiało zostać przełożone. Dyrektor Konsulatu dodał, że w wielu wypadkach korzysta z uprzejmości Ambasady, której siła sprawcza jest dużo szybsza.

Przewodnicząca Komisji dodała, że Litwa jest kierunkiem, który ją interesuje z racji korzeni, część jej rodziny zamieszkuje Litwę tworząc mniejszość polsko-litewską, a część, trochę dalej za Wilnem, na terenie dzisiejszej Białorusi.

Dyrektor Konsulatu dodał, że szkoda, że województwo nie ma już współpracy z rejonem litewskim.

P. Aneta Brzyska – Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy międzynarodowej powiedziała, że nasza współpraca została ograniczona z Taurogami, dlatego, że samorządy litewskie straciły autonomię w obszarze współpracy międzynarodowej i nasze jedyne kontakty odbywają się przez Euroregion Bałtyk – Kłajpeda. I właśnie ta utrata kompetencji była główną przyczyną zakończenia współpracy przez stronę litewską.

Przewodnicząca Komisji dodała, że kontakty odbywają się również poprzez Interreg.

Dyrektor Konsulatu przyznał, że Litwa nie posiada odpowiednika samorządu. Dodał, że teraz jest bardzo dobry moment, można wiele zrobić w wielu kierunkach. Dodał, że „Litwini ten topór rywalizacji z Polakami zakopali bardzo głęboko”. Są bardzo otwarci. Zdają sobie sprawę, że Rosja jest dla nich większym zagrożeniem, niż Państwo Polskie, które przez 500 lat tworzyło z nimi wspólny kraj. Zdaniem Dyrektora Konsulatu tworzenie przymierza z krajami bałtyckimi jest dobrym kierunkiem, bo Polska jest dla tych państw potentatem. Z każdym z tych państw mamy wspólne korzenie. Jednak bez większego zaangażowania samorządów, to samo państwo może nie podołać. Te kontakty muszą iść z różnych płaszczyzn.

Przewodnicząca Komisji powiedziała, że my nie mamy wpływu na jednostki samorządu terytorialnego takich jak gminy, miasta. To nie jest zwierzchność.

Następnie Konsul wyraził własny pogląd, że być może na skutek destrukcyjnych działań Rosji zmieni się obecny kształt funkcjonowania Unii Europejskiej. Takie kraje jak Polska, Litwa, Ukraina, Słowacja i Czechy, a być może też po zmianach politycznych, Białoruś, za

kilkanaście lat stworzą wspólnie ponad stumilionową strukturę polityczno-gospodarczą w Europie Środkowej.

Przewodnicząca odpowiedziała, że woli wierzyć w to, że Unia Europejska będzie trwała, będzie trwałym systemem wartości i trwałą organizacją ponadnarodową i że razem z Litwą i w przyszłości Ukrainą i Białorusią będziemy częścią wspólnoty europejskiej.

Radny -p. Julian Osiecki powiedział, że jego pierwszym i niezapomnianym kontaktem z Litwą był Festyn Kultury Polskiej w Niemenczynie 30 lat temu.

Konsul dodał, że Polska jest najbardziej dynamicznie rozwijającym się krajem w dawnym bloku wschodnim. Z racji swojej historii Polska była lepiej przygotowana gospodarczo niż inne państwa. Litwa nie ma tak wielkich gospodarstw jak Polska. Litwini w wielu wypadkach uczą się też od nas. Polska, zdaniem Konsula ma większą tradycję oraz rzemiosło. Podstawą są małe i średnie przedsiębiorstwa rodzinne, które nie znają kryzysu, gdzie dzieci nie startują od zera, a uczą się na bazie doświadczeń swoich rodziców.

Dariusz Rudnik dodał, że jest zszokowany podaną przez Konsula liczbą Litwinów, która opuściła swój kraj, gdzie jedynie 2,5 mln osób zostało w kraju. Radny zapytał, czy Konsul jest w stanie oszacować, gdzie znajdują się te osoby, czy są one na terenie Polski, czy też wyjechały gdzieś dalej na teren Unii Europejskiej. Radny, odwołując się do swoich doświadczeń, wizyt na Litwie, powiedział, że odniósł odmienne wrażenie, dodając, że w jego odczuciu Litwini bardziej boją się „białego polskiego misia” niż „brunatnego rosyjskiego niedźwiedzia”. Radny wyraził nadzieję, że to się już w tych czasach zmieniło. Zapytał, czy te zmiany, o których wspomniał Konsul są na tyle znaczące, że Polska może liczyć na Litwinów w sytuacjach trudnych. Radny dodał, że patrząc przez pryzmat Unii Europejskiej, nie otrzymaliśmy jako Polska wsparcia ani od Litwy, ani Łotwy, ani od Estonii w przeciwstawieniu się tej francuskiej i niemieckiej chęci i zdominowania Unii. Radny zapytał, dlaczego tak się dzieje, czy Litwini nie chcą bronić swojej suwerenności. Zdaniem Radnego ta tendencja jest niepokojąca. Radny zapytał wspomnianą słabą kondycję rolnictwa na Litwie. W odczuciu radnego jest inaczej.

Konsul odpowiedział, że z jego doświadczeń wynika, że istnieje bardzo duża rozbieżność między wielkością gospodarstw. Istnieją albo bardzo duże gospodarstwa albo są one bardzo małe.

Radny- p. Dariusz Rudnik zapytał, jak wygląda proces odzyskiwania gospodarstw. Radny dodał, że pierwszeństwo mieli Litwini, nawet jeśli należały one wcześniej do Polaków, to mieli oni duże trudności z ich odzyskaniem.

Konsul odpowiedział, że nie ma procesu błyskawicznego. Takie pojęcie w rolnictwie nie istnieje.

Radny P. Marek Szter podsumowując stwierdził, że mimo iż radni pochodzą z różnych ugrupowań politycznych, wszyscy patrzą na Litwę jako część Unii Europejskiej, Radny dodał, że chodzi o to, żeby Litwa, tak samo jak i Polska była częścią Unii Europejskiej. Jednocześnie chodzi o to, aby interes Polski w UE był zachowany.

5. Sprawy różne;

Przewodnicząca Komisji oddała głos p. prof. Alle Atamanenko z Uniwersytetu Akademia Ostrogska, która opowiedziała o swojej uczelni, która jest najstarszą placówką naukową na terenach wschodniej Europy. Profesor opowiedziała o historii uczelni, o jej znaczeniu dla rozwoju kultury i nauki w Ukrainie. Opowiedziała w jaki sposób uczelnia funkcjonuje podczas wojny i jakie działania pomocowe podejmowane są przez społeczność Uniwersytetu. Profesor odniosła się do współpracy międzynarodowej Akademii Ostrogskiej szczególnie znaczenie przypisując kontaktom z Wydziałem Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, dziękując p. prof. Teresie Astramowicz -Leyk za wymierne efekty współpracy naukowej m.in. w postaci programu podwójnych dyplomów. Prof. A. Atamanenko

wspomniała także o planach naukowych, podziękowała za dotychczasową współpracę i wyraziła nadzieję owocnej współpracy w przyszłości.

Wicemarszałek Województwa -p. Miron Sycz poinformował, że w dn. Obrad Komisji w Ostródzie odbyło się Polsko-Ukraińskie Forum Gospodarcze na temat odbudowy Ukrainy. Marszałek powiedział, że najwięcej propozycji współpracy pojawiło się właśnie z równieśszczyzny.

6. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie protokół Nr 31/2023 z dn. 21.08.2023 r. Protokół został przyjęty pozytywnie jednogłośnie.

7. Zamknięcie posiedzenia;

Przewodnicząca Komisji WM zakończyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dn. 23.10.2023 r.

Przewodnicząca Komisji
Współpracy Międzynarodowej

dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM

Protokołowała

Karolina Nikiel